

Prokurator umorzył śledztwo/dochodzenie, a sąd prawomocnym orzeczeniem utrzymał w mocy postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego. Co zrobić?

Art. 521. KPK *§ 1. Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, a także Rzecznik Praw Obywatelskich może wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie.* *§ 2. Rzecznik Praw Dziecka może wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie, jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia praw dziecka.*

§ 3. Organy, o których mowa w § 1 i 2, mają prawo żądać do wglądu akt sądowych i prokuratorskich oraz akt innych organów ścigania po zakończeniu postępowania i zapadnięciu rozstrzygnięcia.

Przez zastąpienie pierwotnego sformułowania "orzeczenia kończącego postępowanie sądowe" sformułowaniem "orzeczenia sądu kończącego postępowanie" - znacząco poszerzony został zakres przedmiotowy kasacji nadzwyczajnej. Obecnie podmiotom wskazanym w art. 521 § 1 i 2 przysługuje prawo wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie tylko od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie sądowe, lecz także od **prawomoc**

nego orzeczenia sądu kończącego postępowanie przygotowawcze
.

W ten sposób umożliwiono kontrolę kasacyjną postanowień sądu o utrzymaniu w mocy postanowień prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego (art. 306 § 1a w zw. z art. 437 § 1).

Nie można podzielić poglądu, że kasacja nadzwyczajna nie przysługuje od prawomocnego postanowienia sądu o utrzymaniu w mocy **postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego w fazie in rem**, ze względu na to, że nie jest ono postanowieniem kończącym postępowanie (zob. SN II KK 83/06, OSNKW-R 2006, poz. 2114). Postanowienie takie bez wątpienia uzyskuje cechę prawomocności formalnej. Fakt zaś, że istnieje możliwość podjęcia umorzonego postępowania przygotowawczego nie oznacza wcale, iż postanowienie to nie kończy tego postępowania. Możliwość ewentualnego podjęcia postępowania na podstawie art. 327 § 1 ma bowiem jedynie charakter hipotetyczny i przyszły, i nie zmienia oceny, że do tego czasu postanowienie sądu o utrzymaniu w mocy postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego w fazie in rem stanowi ostatnie słowo w sprawie. W przeciwnym razie należałoby uznać, że również postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego w fazie in personam nie kończy postępowania, gdyż możliwe jest jego wznowienie na podstawie art. 327 § 2. Zgodzić natomiast należy się z Sądem Najwyższym, że **kasacja nie przysługuje od postanowienia o utrzymaniu w mocy postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa (dochodzenia)**
, ponieważ w tym przypadku nie toczyło się żadne postępowanie, a zatem nie można uznać, aby było to orzeczenie "kończące postępowanie".

W związku ze zmianą stanu prawnego nieaktualne stało się stanowisko wyrażone w uchwale pełnego składu Izby Karnej Sądu Najwyższego (OSNKW 2000, nr 9-10, poz. 77), że postanowienie sądu wydane na podstawie art. 306 § 2 nie podlega zaskarżeniu na podstawie art. 521.

Art. 524.
KPK

§ 1. Termin do wniesienia kasacji dla stron wynosi 30 dni od daty doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem. Wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem należy zgłosić w sądzie, który wydał orzeczenie, w terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia orzeczenia. Przepis art. 445 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Terminu do wniesienia kasacji, wskazanego w § 1, nie stosuje się do kasacji wnoszonej przez Ministra Sprawiedliwości, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka.

Oczywiście należy zdawać sobie sprawę z niezwykle małego prawdopodobieństwa wniesienia kasacji przez fasadową instytucję RPO czy ochroniarza prokuratorów PG.